

TRUDY BANDLER SCARAMUZZI

Přepis audio nahrávky ze 4.listopadu 2020 (celková délka nahrávky 1.25:40)

Trudy Bandler Scaramuzzi byla jedním z „Wintonových dětí“, které byly těsně před druhou světovou válkou odvezeny vlaky z pražského Wilsonova nádraží do Anglie. Mělo to být na pár týdnů a bylo z toho sedm let. Potom se už Trudy Bandler do Československa nevrátila. Po válce se znovu setkala s rodiči v Itálii, kde našla nový domov a zajímavou práci ve filmovém studiu Paramount Pictures v Římě, a zůstala tu celý život.

Autorský tým: Liza Barletti, Melissa Morelli, Marco Morelli, Cristina Golzi, Emma Pedrotti

Pedagogické vedení: Zdenka Skorunková

Škola: Česká škola ve Florencii

Narodila jsem se v roce 1933 v Praze, ale bydleli jsme v Plzni. Maminka odjela do Prahy porodit, takže jsem se tam narodila jen shodou náhod. Nikdy jsem v Československu nechodila do školy, měla jsem začít chodit do základní školy v září 1939. V červenci toho roku mi bylo šest let, ale už v květnu 1939 jsem odjela do Anglie. Mluvila jsem česky, ale nikdy jsem se nenaučila česky psát a číst.

V roce 1939 obsadilo hitlerovské Německo Československo. Němci nenáviděli Židy a já jsem z židovské rodiny. Židovské rodiny, které si to mohly finančně dovolit, posílaly svoje děti do Londýna prostřednictvím jedné organizace, která se nazývala Kindertransport. Víte děti, co to znamená? Kinder jsou německy děti. Transport je odvoz. Tento přesun byl organizován jedním pánem z Anglie, Nicholasem Wintonem, který pochopil vážnost situace v Československu a chtěl nějak pomoci. Tento pán, který byl v té době velmi mladý, zorganizoval s pomocí Červeného kříže 10 vlaků a každý vlak odvázel stovky židovských dětí do Anglie. Musel také kontaktovat a zorganizovat anglické rodiny, které byly ochotné tyto děti přijmout. Na začátku se zdálo, že by to mohlo být jen na pár týdnů a potom by si pro ně rodiče přijeli. Nebylo to stejné pro všechny. Pro mě to mělo být na 15 dnů, jakési prázdniny v Anglii, ze kterých se ale stalo sedm let. Rodiče mě odvedli na vlak, když mi bylo pět let a znovu jsem se s nimi sešla, když mi bylo 13 let. Byla jsem vlastně už mladá dívka.

Nebylo vůbec jednoduché začlenit se do anglických rodin. Nebo lépe řečeno, ony nás přijaly, ale pro nás nebylo jednoduché žít v jiné zemi, žít v jiné rodině „po anglicku“. Např. jsme byli zvyklí na tmavý český chléb – určitě jste děti jedly v Čechách chleba, je tmavý. V zimě jsme byli zvyklí na peřinu, ale v Anglii ji nepoužívali. Kromě toho jsou Angličané přesvědčení, že všichni musí být silní nejenom fyzicky, ale i psychicky, takže pláč byl brán jako ostuda, jako slabost. A my jsme zrovna nebyly moc šťastné děti. Chyběli nám rodiče, naše hračky, kamarádi, české jídlo... Nebylo to jednoduché, ale snažili jsme se být silní! To nebyl jen můj případ, byli jsme na tom všichni podobně. Vlastně neřekla jsem vám, že nás bylo 667 dětí od pěti do patnácti let, které byly odvezeny touto organizací do Anglie.

Mně bylo skoro 6 let, když jsem tam v květnu 1939 přijela, a tak jsem v září nastoupila do anglické školy. Vůbec jsem neuměla anglicky, ale my Češi jsme velmi učenliví a máme velkou vůli a zájem naučit se jiné jazyky, takže naučit se angličtinu byla asi ta nejjednodušší věc. Spíš přijmout další věci bylo obtížné.

No, a pak 3. září 1939 vypukla druhá světová válka. Angličané jsou zvláštní, jelikož bydlí na ostrovech, tak jsou přesvědčeni, že jen to anglické je dobré a správné, to ostatní je špatné. A na nás se pořád dívali jako na cizince, zvláště v tomto období války byl tento pocit ještě silnější. Nechci říct, že by nás nenáviděli, ale bylo patrné, že jsme pro ně pořád cizinci.

Já jsem žila nejdřív v Londýně a chodila jsem do jedné základní školy blízko místa, kde jsme bydleli. Potom začalo bombardování. Víte, že je několik druhů bombardování? Když se blížila německá letadla a přímo nad hlavami jsme slyšeli motory, tak to bylo dobré, protože jsme věděli, že budou bombardovat někde jinde. Když jsme ale slyšeli, jak se přibližují letadla, a neslyšeli jsme motor, tak jsme věděli, že jsou to letadla bez pilotů, a že je zle. Znamenalo to, že budou bombardovat město. A my děti jsme měly strach z těchto letadel „bez motoru“. Často jsme museli jít všichni spát do úkrytů. Londýn byl bombardován skoro každou noc. Potom jsme byli evakuováni a například celá škola se přesunula do nějakého hotelu na venkově.

Měla jsem v Londýně strýce, který se o mě staral a rozhodoval za mě. Mluvila jsem téměř výhradně anglicky, ale jelikož si strýc myslel, že se po válce budu moct vrátit do Československa, tak mě poslal do jedné české školy, o které kdesi slyšel a která byla založena nějakým církevním řádem z Moravy. Myslel si, že mě tam naučí mluvit česky, ale jelikož tahle škola byla založena už někdy v roce 1700, tak tam česky už nikdo neuměl.

V roce 1944 mě poslali do jedné české školy ve Walesu, a to byl pro mě asi nejhezčí rok z těch sedmi let v Anglii. Tam jsem chodila na druhý stupeň a na střední školu. Bylo nás tam kolem 100 dětí, byli tam čeští učitelé, měli jsme dokonce i českou kuchařku. Navíc škola byla na venkově, takže jsme měli pořád co jíst. Já jsem se ale cítila jako Angličanka, a tak jsem se trochu bouřila. Rozuměla jsem tomu, co mi říkali, ale odpovídala jsem jenom anglicky. Učili nás české modlitby, před spaním jsme si museli kleknout a odříkávat české modlitby. Já jsem říkala modlitby za naše vojáky a námořníky, aby se zachránili. Tohle si pamatuji.

V roce 1945 školu zavřeli, skončila válka a hodně dětí se vrátilo zpátky do Československa. Teď musím zavzpomínat na jednu smutnou věc. My jsme byly všechny děti z židovských rodin. 80% rodičů těchto dětí se nevrátilo z koncentračních táborů, a tak tyhle děti se vrátily jako sirotci. Ještě ke všemu se k nim po návratu české děti nechovaly moc hezky. Říkaly, že my jsme byly na dovolené v Anglii a ony musely zůstat v Československu.

Já jsem měla obrovské štěstí, protože moji rodiče se zachránili a válku přežili v Itálii. Nebylo to jednoduché, museli čelit mnoha obtížím a hlavně strachu, ale v roce 1946 pro mě moje maminka přijela do Anglie. Já jsem si na ní trochu pamatovala a můj strýc mi o ní vyprávěl a ukazoval mi občas nějaké její fotografie, ale setkání bylo zvláštní. Ona nemluvila anglicky a já mluvila jenom anglicky. Nejhorší pro mě bylo, že mě odvezla do Itálie. Bylo mi 13 let, to je takový komplikovaný věk, a navíc mě odvezla rovnou z Londýna do Bari (Puglia, jižní Itálie – pozn. překl.). Dovedete si představit Bari v té době? Byl to úplně jiný svět, ten rozdíl

mezi Anglií, ve všem, ve stylu života, v podnebí. V Itálii bylo tolik slunce, já jsem byla zvyklá na chladnější anglické podnebí. Navíc jsem neuměla ani slovo italsky. Kolem sebe jsem slyšela jak všichni říkají „ciao“ a nechápala jsem proč to říkají. Věděla jsem, že v Anglii mají rádi psy a že jedna čínská rasa se jmenuje čau-čau, ale nešlo mi na rozum, proč to tady říkají lidem.

Ze začátku jsem měla dost problémy s italskou školou, nemluvila jsem italsky a v té době nebylo zvykem mít ve škole děti cizince, nevěděli ani, jak mě naučit italsky. Tak jsem jeden rok nechodila vůbec do školy, ale začala jsem se učit s jednou učitelkou základní školy italštinu u ní doma. To bylo od září do června a v červnu jsem už udělala zkoušky z 5. třídy základní školy. Rok nato jsem udělala zkoušky z 8. třídy, a pak jsem šla rovnou na střední školu (lyceum nebo dnes gymnázium – pozn. překl.) a vybrala jsem si přírodovědecko-technické zaměření. Už jsem uměla docela dobře italsky, i když mi pořád chyběla ještě nějaká slovíčka, ale zvládla jsem to docela dobře. Musím taky říct, že ostatní studenti mě přijali velmi dobře, moc pěkně se ke mně chovali.

V té době zorganizovali v Bari první basketbalové družstvo dívek a já jsem byla také jeho členkou. Bylo to pro mě obrovské zadostiučinění.

Když jsem skončila střední školu, tak si moje maminka přála, abych šla studovat na univerzitu. Já jsem ale neměla chuť dál studovat a jelikož jsem mluvila výborně anglicky, vrátila jsem se na rok a půl do Anglie, kde jsem začala studovat na jedné škole pro sekretářky. Bydlela jsem na koleji a kurzy byly zaměřené na vyškolení sekretárek pro vedoucí pracovníky nebo ředitele. Tenkrát ještě nebyly počítače, a tak jsme se učili anglickou stenografií, ekonomiku, účetnictví, psát na psacím stroji a další věci, které z nás měly udělat sekretářky určité úrovně.

Ted' bych se chtěla ještě vrátit k mým rodičům. Dokážete si představit, že vás v pěti letech odvezou někam pryč od rodičů, nevidíte je několik let, a pak vám jednoho dne řeknou: tohle je tvoje maminka a tohle tvůj táta? Byli jsme odlišní, oni měli určité zvyky a já zas jiné. Často si mysleli, že ty jejich jsou správné a ty moje špatné. A já jsem pochopila až po mnoha letech, když jsem se taky stala maminkou, že rozhodnutí poslat mě pryč, ta jejich oběť, byla mnohem větší než ta moje.

Vrátíme se k mému mládí. Když jsem se vrátila z Anglie, kde jsem úspěšně absolvovala kurz, tak jsem hned sehnala práci. A ne ledajakou, právě takovou, o které jsem snívala. V té době byl Řím centrem evropské i světové kinematografie. Všechny slavné filmy se točily tam, veškeré filmové dění té doby se odehrávalo v Římě. Já jsem dostala práci sekretářky ředitele italské pobočky americké filmové společnosti Paramount Pictures se sídlem v Římě. Bylo mi 19 let. Pracovala jsem tam 5 let a mezitím jsem se vdala a měla 3 děti. Ty bohužel česky nemluví, protože jsem je to neuměla naučit. Anglicky ano, ale česky ne.

Pak následují otázky dětí:

Líza: „Máte ještě nějakou kamarádku z Anglie?“

Trudy: „Tak jestli jsi šikovná v matematice, tak si to spočítej. Do Anglie jsem přijela v roce 1939, do Itálie jsem přijela v roce 1946 a jsem tady dodnes, teď je rok 2020. Víš, kolik let uběhlo od té doby? Já jsem vám ještě neřekla, kolik je mi let. Je mi 87 let.“

Cristina: „Byla jste na začátku rozzlobená na rodiče? Že vás nechali odjet samotnou pryč?“

Trudy: „Ne, na začátku ne, protože mi řekli, že za mnou přijedou za 14 dní. A potom musím říct, že můj strýc byl opravdu velmi hodný. Často mi vyprávěl o rodičích, na Vánoce nebo na narozeniny jsem vždycky dostala dárek od něj a od rodičů (který mi také věnoval on). Také mě žádal, abych psala mamince a tatínkovi dopisy, každý týden nebo jednou za 14 dnů. Dopisy, které pochopitelně nebyly nikdy rodičům doručeny, ale on tak ve mně neustále udržoval památku a myšlenku na maminku a na tatínka“.

Melissa: „Vzpomínáte si ještě na nějaké české slovo nebo na nějaké české jídlo?“

Trudy: „Ano, vzpomínám, taky proto, že jsem po válce bydlela s rodiči a bydlela s námi i moje babička. Když byly moje narozeniny, tak se mě ptali, co bych si přála k jídlu, a já jsem vždycky odpovídala „nudlovou polévku“. A pak si pamatuji...schnitzel. Teď si to vybavuji v němčině, ale jak je to česky... řízek a pak buchty a něco málo dalšího. Ale bylo mi 5 let, když jsem odešla, tak mi toho v paměti moc nezůstalo.“

Trudy mluví česky: „ Já bych tak chtěla mluvit česky, ale já si na nic nevzpomínám. “ Potom pokračuje v italštině: Ale říkám to s anglickým přízvukem.“

Učitelka: „Můžete říct dětem, kolika jazyky mluvíte?“

Trudy: „Když jsem byla na setkání v kafé Astra ve Florencii (organizované naší asociací ARCA v únoru 2020 – poznámka překl.) tak jsem se představila takto: Buenasera, Guten Abend, Dobrý večer, Good evening. Pozdravila jsem vás ve čtyřech jazycích, ale ani jeden jsem pořádně nestudovala. To byl život, který mě odváděl do různých částí světa a já se musela všude naučit mluvit. Z knih jsem se nenaučila nic.“

Trudy se ptá dětí, jaké jazyky studují ve škole. Děti odpovídají: angličtinu, španělštinu, němčinu...

Trudy: „Německy mluvím perfektně, ale neumím dobře psát ani číst, prostě jako analfabet. Je ale hezké umět mluvit mnoha jazyky.

Určitě jste se ve škole učili o tom, kdo byl Tomáš Garrigue Masaryk. Já jsem o něm sice nic nestudovala, ale vím, že říkal, že člověk žije tolika životy, kolik umí jazyků.“

Marco: „Jak jste se cítila, nebo co jste cítila, když jste se po těch letech opět sešla s vašimi rodiči?“

Trudy: „Jak jsem se cítila? Měla jsem obrovský strach, že mě odvezou pryč od mého strýce a tety. Moje maminka mluvila špatně anglicky nebo skoro vůbec, a když jsem potom přijela do Bari, tam byl můj tatínek a ten mluvil anglicky, tak to bylo pro mě jednodušší. Pak jsem se naučila i já mluvit italsky. Já jsem se nikdy nestyděla mluvit cizím jazykem, i když jsem ho neuměla perfektně, a i když jsem mluvila s chybami, tak mi to nevadilo. Naučila jsem se poměrně rychle italsky, potom ta psaná italština už byla těžší, samá konjunktiva...a když jsem byla zkoušená ve škole z literatury nebo filosofie, tak to nebylo zrovna jednoduché.

Můžu říct ještě jednu vzpomínku? Já jsem se naučila násobilku v angličtině a když jsem přišla do italské školy, tak mi automaticky ta čísla přicházela na mysl v angličtině, musela jsem si to v hlavě rychle překládat do italštiny a nebyla to zrovna legrace. Navíc v Anglii jsme se učili násobilku do 12, celý ten systém byl tak nastavený, potom jsem se musela v Itálii naučit ten desítkový systém. V Anglii to bylo odlišné, i když teď už je to zase jiné. To byly takové maličkosti, na které člověk nemyslí a pak se s nimi setká v běžném životě.“

Cristina: „Naučila jste aspoň trochu česky vaše děti?“

Trudy: „Já? Kdepak, vždyť ani já neumím. Já si vzpomínám na českou hymnu i na tu slovenskou. Vy ji znáte?“

Děti odpovídají, že ano

Melisa: „Máte nějaký jazyk, který preferujete?“

Trudy: „No, řekla bych italštinu. Jsem tady už 50 let, je to jazyk, ve kterém jsem si jistá, ale mluvím dobře i anglicky, i když jsem v Anglii nebyla už mnoho let. Ale vy jste se mě nezeptali, na co se mě ptá mnoho lidí. V jakém jazyce se ti zdají sny? Já vlastně ani nevím, myslím, že v žádném, když sním, tak se mi zdají postavy, obrazy...“

Učitelka: „Já bych se chtěla zeptat, jestli jste se vrátila někdy do Československa?“

Trudy: „Ano, vrátila, byly to dva krátké pobyty. Poprvé to bylo poslední rok komunismu. Můj tatínek byl ještě živ, a tak mě vzal do Prahy jako turistku, aby mi ukázal, kde jsem se narodila. Pak jsme byli také v Plzni, ale náš dům už nestojí. Byl zbourán, aby tam mohli postavit parkoviště. Potom jsem navštívila hřbitov, kde jsou pochováni moji prarodiče. Podruhé jsem byla v Praze s manželem, když nám naše děti daly jako dárek ke zlaté svatbě týdenní pobyt v České republice. Byli jsme v Praze a v Mariánských Lázních.“

Co jsem vám ještě neřekla, je pár slov o mojí babičce a dědečkovi. Moje rodina na tom byla celkem dobře. Prarodiče měli velký dům v centru Plzně naproti hlavní poště a v přízemí měli obchod s kůžemi. V 19.století to bylo docela nezvyklé, prodávat kůže, ze kterých se potom šily boty atd. Můj dědeček začal pracovat v této branži tak, že jezdil s vozíkem po malých vesnicích a městech a prodával kůže ševcům a těm, kdo šili tašky, boty, kufry a prodával jim veškerý materiál, který k tomu potřebovali. No a začalo se mu docela dařit, a tak otevřel malý obchod v Plzni. Potom se narodil můj otec, který byl poslední ze tří synů. Jeho dva bratři odjeli kolem roku 1928 do světa. Jeden do Ameriky a druhý do Šanghaje. A můj otec, který byl nejmladší ze tří bratrů, zůstal v Plzni a pokračoval v dědečkově práci, staral se o obchod s kůžemi. Potom se oženil s mojí maminkou. Do obchodu přišla jedna paní na výpomoc a začali vyrábět z kůže i předměty, tašky, pásky, boty. Vedlo se jim po finanční stránce docela dobře.

Těsně před 2.světovou válkou se vrátil ze Šanghaje i ten nejstarší bratr mého otce. Začali tam mít problémy s Japonci, kteří byli spojenci Němců, a jelikož pracoval v jedné pojišťovací společnosti v Šanghaji, byla to Lloyd Triestino, která mimochodem existuje dodnes, vrátil se do Itálie, do Terstu (kde měla společnost hlavní sídlo – pozn.překl.) a jeho syn, můj bratranec, se narodil v Terstu. Další tatínkův bratr zůstal v Americe a žil tam až do 50.let, kdy zemřel.“

Líza: „Já bych se ještě chtěla zeptat, proč jste si vybrala pro studium gymnázium s přírodovědecko-technickým zaměřením?“

Trudy: „Můj tatínek měl spoustu přátel v Bari. Musíte si představit toto středomořské město v té době. Když se tatínek zmínil svým přátelům, že má dceru, která se právě rozhoduje, co bude studovat, já jsem mj. chtěla jít studovat účetnictví, chtěla jsem pracovat v kanceláři, tak oni mu řekli, ale kdepak to není nic pro dívku z dobré rodiny, měla by jít studovat buď klasické gymnázium nebo pedagogickou školu. A jelikož moje italština byla sice dobrá, ale ne perfektní, tak jsem klasické gymnázium odmítla.

Na pedagogickou školu jsem taky nechtěla jít, to bych potom musela dělat učitelku. Bylo to státní zaměstnání a já jsem neměla ještě italský pas, vlastně jsem neměla žádný pas, s tím by byly problémy, tak jsem tyhle školy zamítla, to nebylo nic pro mě. Vždycky se mi líbila matematika a přírodní vědy, a proto jsem se tak rozhodla. Celá moje rodina, moje děti, jsou všichni spíše zaměřeni na matematiku a vědu. Můj nejstarší syn je profesorem matematiky na jedné americké univerzitě. Matematika je vlastně taková hra, dobře se snoubí s učením jazyků a hudby.“

Učitelka: „Můžeme se ještě vrátit k vaší práci sekretářky v Římě? Víím, že jste se setkala se spoustou zajímavých lidí.“

Trudy: „Ano, když jsem pracovala pro Paramount Pictures, byla jsem tam asi 2 roky, tak tam přišla jedna známá filmová herečka. Slyšeli jste někdy o anglické herečce Audrey Hepburn? Je známá z filmů Prázdniny v Římě nebo Sabrina. No, tak jednoho dne přišla k nám do kanceláře a ptala se mého šéfa, jestli nemá nějakou dívku, která by pro ni mohla pracovat jako sekretářka, jen taková příležitostná práce, asi na 3 měsíce. No a můj šéf odpověděl, že zapřemýšlí a dá jí vědět. Mezitím, co ona odcházela, tak já jsem stála kousek od ní a říkám anglicky: Šťastné to děvče, které bude u vás pracovat... A ona se po mně ohlédla a zeptala se: Tobě by se líbilo pro mě pracovat? No a já jsem odpověděla, že by se mi to moc líbilo. A tak začala moje práce pro Audrey Hepburn.

Každý den pro mě posílala auto s šoférem a ve 13 hodin, když jsem skončila práci v kanceláři, jsem odjížděla k ní domů. Bydlela v jedné velké vile kousek za Římem. Musím jen dodat, že hned první den, když jsem k ní přijela, tak se mě zeptala, jestli jsem už obědvala. Odpověděla jsem, že ne, protože jsem neměla čas, ale nevádí, něco si vezmu, až přijdu domů. Kdepak, odpověděla mi Audrey, to nejde, když se pracuje, tak se musí i jíst. Jelikož byl volný den její služebné, pamatuji se, že to byl čtvrtek, odešla do kuchyně a sama mi připravila dvě housky a sklenici mléka a jelikož měla pár dnů předtím svatbu s americkým hercem Melem Ferrerem, přinesla mi i pěkný kus svatebního dortu. To, co bylo opravdu nečekané, že na podnose byla i malá vázička s jednou růží.

Audrey byla opravdu speciální žena. Byla krásná, velmi příjemná a milá, vychovaná a velkorysá. Opravdu perfektní. Pracovala jsem pro ni 3 měsíce, od září do konce listopadu. Před Vánoci přišla do kanceláře pozdravit ředitele a popřát hezké svátky. Přinesla dva dárky, jeden pro mého šéfa a jeden pro mě. Pro šéfa měla větší krabici, taky mi povídal: „Vidíš... I'm boss... tak mám větší krabici.“ Moje krabička byla menší, ale když jsem ji otevřela, tak jsem nevěřila svým očím. Darovala mi zlaté hodinky Rolex.

Potom jsem potkala i další známé osobnosti od filmu. Můj šéf byl mladý, bylo mu asi 35 let, nebyl ještě ženatý, a tak když přijížděli herci nebo producenti z New Yorku nebo z Paříže, bral je často večer na různé večere, recepce nebo do divadla a chyběla mu dámská společnost. Tudíž občas poprosil, abych ho doprovázela. Já jsem byla taková mladá dívka, nosila jsem krátké sukně a podkolenky a někdy jsem byla v rozpacích, ale bylo to zajímavé. Byli jsme na večeri například s hercem Gregory Peckem a mnoha dalšími.

A ještě jedna příhoda. Jednou jsem v kanceláři psala na psacím stroji a potřebovala něco dodělat. Jednou za týden tam chodili opraváři, aby nám stroje vyčistili. Ten den jsem tomu chlapci, co čistil psací stroje, řekla, aby přišel později, že musím něco dodělat. Za 5 minut slyším, jak někdo přichází, a tak říkám, copak jsi neslyšel, že teď nemůžu, přijď později... a slyším smích...a tak si říkám, to je ale nestyda, copak mi nerozumí? Otočím se, a tam stál známý herec Anthony Perkins.

Poznala jsem i Sofii Lorenovou a jejího manžela Carla Pontiho. Byli přátelé mého šéfa a často k nám chodili.“

Učitelka: „Já bych se teď ráda vrátila trochu dozadu. Když jste byla v Anglii na studijích, tak vás tam učila také jedna zajímavá osobnost?“

Trudy: „Ano, když jsem byla v Anglii na kurzu, kromě normálních předmětů jako psaní na stroji, účetnictví atd. jsme měli občas takovou zvláštní výuku. Jednou z nich byla i lekce, jak odpovídat na důležité telefonáty, jak nejlépe předávat telefonáty vedoucím nebo jak ohlašovat důležité osobnosti našim představeným, prostě jakýsi „bonton“ správné sekretářky. Tyhle lekce nám přišla dělat bývalá sekretářka ministerského předsedy Anglie Winstona Churchilla. Bylo to zajímavé. Churchill byl opravdu významná osobnost, během 2. světové války se jako ministerský předseda zasloužil o to, že Anglie válku vyhrála.“

Líza: „Kde jste poznala vašeho manžela?“

Trudy: „To je taky zajímavá historka. Moje babička, která bydlela s námi, se dozvěděla, že bych chtěla jít pracovat do Říma, ale moji rodiče o tom nebyli zrovna moc přesvědčeni, neboť jsem byla mladá dívka. Bylo mi 19 let, a tak měli trochu strach poslat mě samotnou z Bari do Říma. Moje babička ale řekla: Jen jí pošlete do Říma, aspoň se nevdá tady za nějakého místního z Bari.

No, a nakonec můj manžel byl z Bari, ale poznali jsme se v Římě. Měli jsme jednu společnou kamarádku a ta nás seznámila. Přijela za mnou jednou do Říma a šli jsme společně do kina. Ona vzala s sebou i kamaráda, a to byl můj budoucí manžel. A tak jsme se poznali a začali spolu chodit. Pak jsme se vzali a jsme spolu už 63 let. A ještě dodám, že sestra mého manžela prohlásila: Tohle manželství nebude fungovat, to přece nejde, aby si Ital z Bari vzal za ženu cizinku – dívku, která je narozená v jiné zemi a je jiného vyznání (židovského – pozn.překl.). No, a přesto to fungovalo a funguje dodnes.“

Melissa: „Jak jste se dostali z Bari do Florencie?“

Trudy: „Přestěhovali jsme se do Florencie, protože tady bydlí a pracuje moje dcera s rodinou. Už máme také určitý věk, a tak občas potřebujeme pomoci. Přestěhovali jsme se z Říma do Florencie, abychom byli blízko naší dcery. Když něco potřebujeme, tak nám pomůže.“

Učitelka: „Máte tři děti a několik vnuků a vnuček, kteří jsou tak trochu „roztroušeni“ po světě.“

Trudy: „Můj nejstarší syn vystudoval matematiku na Univerzitě v Římě, a jelikož byl nejlepším žákem ve svém ročníku, dostal stipendium na Yaleově Univerzitě ve Spojených Státech a tam studoval další čtyři roky. Potom se stal profesorem matematiky a zůstal v Americe. Oženil se tam a pracuje tam dodnes. To, co jsem zapomněla říct, že žádné z mých dětí nebylo vychováváno v židovském náboženství. Můj manžel, když jsme se brali, musel podepsat, že i přesto, že si vezme ženu židovského původu, jeho děti budou pokřtěny. Dnes už to neexistuje, ale v té době to bylo nutné. Můj syn se oženil v Americe s židovskou dívkou a vychovávají 2 děti, jsou židovského vyznání.

Druhý syn je strojní inženýr, žije v Monze v Itálii a pracuje v Bergamu. Je komerčním ředitelem jednoho podniku, který vyrábí zdravotnická zařízení. Má 3 děti. Dcera studovala jeden rok v Austrálii a jeden rok v Irsku, teď studuje medicínu. Jeden z chlapců studoval chemické inženýrství a teď studuje poslední dva roky v Curychu a ten třetí dělal poslední rok gymnázia v Americe a teď studuje strojní inženýrství.

Moje dcera učí na Univerzitě ve Florencii ekonomii a její syn studoval ekonomii na Univerzitě ve Walesu v Anglii a na Evropské univerzitě. Po státnicích dostal hned místo ve vedení Amazonu. Poslední vnuk, syn mojí dcery, nechtěl nikdy studovat, ale dělá spoustu věcí, pracuje jako novinář v jednom časopisu ve Florencii a zároveň pracuje jako dobrovolník u záchranné služby. Všichni se sejdeme tak jednou za rok, třeba na Vánoce, jinak ne, vidíme se málo.“

Poslední otázka: „Jak jste se cítila, když jste přijela znovu do Československa po tolika letech?“

Trudy: „Já jsem odešla malá, bylo mi 5 let, tak jsem neměla žádné velké vzpomínky. Potom jsem se vrátila do Československa ještě za dob komunismu, to nebyla nejlepší doba. Když se mě potom ptali v Itálii, jak je v Československu, pamatuji si, že jsem odpověděla (a ať si to nikdo nevysvětlí špatně), je tam všechno šedivé, nejenom domy, ale i lidé. Všichni jsou smutní. Musíme si uvědomit, že jsme tam byli v nehezké době. A navíc není to pravda, protože Češi jsou veselý národ.“

Na závěr se paní Trudy představí:

„Jmenuji se Trudy Bandler Scaramuzzi, narodila jsem se 11.července 1933, bydlím ve Florencii v ulici Vasco de Gamma 33/8.“

Přeložila Zdenka Skorunková